

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/201204,Filip-Musial-Chocby-przyszlo-postradac-zycie.html>
27.02.2026, 00:11

[Następny](#)

[Powrót](#)

Filip Musiał: Choćby przyszło postradać życie...

13 maja 1901 r. w Ołońcu (północno-zachodnia Rosja) urodził się Witold Pilecki, rotmistrz WP, żołnierz AK, organizator ruchu oporu w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, uczestnik powstania warszawskiego.

13.05.2026

[Armia Krajowa](#) [Konspiracja](#) [Niemieckie obozy koncentracyjne](#) [Podziemie antykomunistyczne](#) [Podziemie niepodległościowe](#) [\(Żołnierze Wyklęci\)](#) [Polskie wojsko](#) [Witold Pilecki](#) [Zbrodnie komunistyczne](#)

Dzieciństwo i młodość spędził w Wilnie, tam też jako dziewiętnastoletni młodzieniec działał w konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej. W 1919 r. bronił Wilna przed bolszewickim najazdem, a następnie walczył w oddziale kawalerii dowodzonym przez Jerzego Dombrowskiego „Łupaszkę”.

Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej Pilecki studiował sztuki piękne na Uniwersytecie im. Stefana Batorego w ukochanym Wilnie.

Kłopoty finansowe uniemożliwiły mu jednak zakończenie nauki. Ostatecznie osiadł w rodzinnym majątku w Sukurczach nieopodal Lidy. Pisał wiersze, malował, poświęcał się pracy społecznej, odbywał szkolenia wojskowe, organizował kursy przysposobienia wojskowego.

Ochotnik do piekła

We wrześniu 1939 r. ppor. Pilecki walczył z Niemcami w oddziałach kawalerii 19. Dywizji Piechoty. Po jej rozbiciu do połowy października prowadził ze swymi podkomendnymi walkę partyzancką. Był współtwórcą Tajnej Armii Polskiej.

Jesienią 1940 r., po uzyskaniu zgody od komendanta głównego Związku Walki Zbrojnej gen. Stefana Roweckiego „Grota”, Pilecki – posługujący się fałszywymi dokumentami na nazwisko Tomasz Serafiński – pozwolił się aresztować Niemcom. Ochotniczo zgłosił się do misji, której celem miało być rozpoznanie sytuacji w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz. Za drutami zorganizował Związek Organizacji Wojskowej, błyskawicznie zaczął też słać do Warszawy raporty, które ostatecznie trafiały do władz polskich na uchodźstwie.

Podsumowując działalność swej organizacji podkreślał:

„praca polegała na ratowaniu życia kolegów przez zorganizowanie dożywiania [...], urządzania na lepszych posadach – stanowiskach, podtrzymywanie na duchu, kolportowanie wiadomości z zewnątrz, łączności z cywilną ludnością, przekazywanie wiadomości obozowych na zewnątrz, powiązanie w jeden łańcuch energiczniejszych jednostek dla skoordynowanej akcji opanowania obozu w chwili, gdy takowa [możliwość] nadejdzie z zewnątrz, bądź to w formie rozkazu, bądź desantu”.

W obozie spędził ponad dwa i pół roku. Dopiero wiosną 1943 r., gdy Niemcy rozpoczęli aresztowania osób, ze stworzonej przez niego organizacji, więzień nr 4859 zbiegł. Ukrywał się w Bochni i Nowym Wiśniczu, aż w końcu dotarł do Warszawy.

►[Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Armia Krajowa, Konspiracja, obozy koncentracyjne, Podziemie antykomunistyczne, Polskie wojsko, Witold Pilecki, Zbrodnie komunistyczne, Żołnierze Wyklęci

Artykuł